

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

4. juuni 2015*

Apellatsioonkaebus — Riigiabi — Ungari ning nafta- ja gaasiettevõtja MOL vaheline leping, mis käsitleb süsivesinike kaevandamisega seotud kaevandamistasu — Kaevandamistasu määra tõstmist käsitleva õigusliku korra hilisem muutmine — Tasude tõstmine, mida MOL-i suhtes ei kohaldata — Otsus, millega tunnistatakse abi siseturuga kokkusobimatuks — Valikulisus

Kohtuasjas C-15/14 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 15. jaanuaril 2014 esitatud apellatsioonkaebus,

Euroopa Komisjon, esindajad: L. Flynn ja K. Talabér-Ritz, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

apellant,

teine menetlusosaline:

MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt., asukoht Budapest (Ungari), esindajad: *Rechtsanwältin* N. Niejahr ja *barrister* F. Carlin,

hageja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president A. Tizzano, kohtunikud S. Rodin, A. Borg Barthet, M. Berger ja F. Biltgen (ettekandja),

kohtujurist: N. Wahl,

kohtusekretär: vanemametnik L. Hewlett,

arvestades kirjalikus menetluses ja 13. novembri 2014. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 22. jaanuari 2015. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

otsuse

- 1 Euroopa Komisjon palub käesolevas apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu otsuse kohtuasjas MOL vs. komisjon (T-499/10, EU:T:2013:592, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus”), millega Üldkohus tühistas komisjoni 9. juuni 2010. aasta otsuse 2011/88/EL riigiabi C 1/09 (ex NN 69/08) kohta, mida Ungari andis äriühingule MOL Nyrt. (ELT 2011, L 34, lk 55; edaspidi „vaidlusalune otsus”).

Õiguslik raamistik

- 2 Ungari reguleeris kogu kaevandustegevust, sealhulgas süsivesinike kaevandamist 1993. aasta XLVIII seadusega kaevandamise kohta (1993. évi XLVIII. törvény a bányászatról, edaspidi „kaevandamiseseadus”). Kaevandamiseseaduse kohaselt täidavad reguleerimisega seotud ülesandeid kaevandustegevuse eest vastutav minister ja kaevandusamet, mis teostab kaevandustegevuse üle järelevalvet.
- 3 Kaevandamiseseaduse kohaselt võivad maavarade uurimistööd ja kaevandamine toimuda kahe erineva õigusliku korra alusel. Kaevandamiseseaduse §-des 8–19 on „avatud” aladena kvalifitseeritud ala jaoks ette nähtud niisugune kontsessiooni kord, mis antakse hankemenetluses igale suletud alale lepingu alusel, mis sõlmitakse kaevandustegevuse eest vastutava ministri ja hanke võitnud ettevõtja vahel. „Avatud” aladeks kvalifitseeritud alasid, mis on kaevandatavate maavarade poolest vaesemad, on võimalik kasutada kaevandamisemeti antava kaevandamisloa alusel, kui taotleja vastab seadusest tulenevatele tingimustele.
- 4 Kaevandamiseseaduse §-s 20 on sätestatud normid, mille alusel määratakse kindlaks riigile makstav kaevandamistasu. Selle paragrahvi lõikes 11 on ette nähtud, et kaevandamistasu suuruseks on protsent, mis määratakse kindlaks olenevalt olukorrast kas seaduses, kontsessioonilepingus või kaevandamiseseaduse § 26/A lõike 5 alusel sõlmitud lepingus. Seaduse § 20 lõigetes 2–7 on sätestatud, et kaevandamistasu määr kehtestatakse kaevandamiseseaduses, kui kaevandamistegevus toimub kaevandamisloa korra alusel.
- 5 Kuni 2008. aastani oli kaevandamistasu määr süsivesinike, toornafta ja maagaasi kaevandamisloaga hõlmatud kaevandamise eest kindlaks määratud 12%-le kasutatud mahu väärtusest selliste maardlate puhul, mis võeti kasutusele alates 1. jaanuarist 1998, või oli tuletatav matemaatilise valemi abil, milles võeti arvesse avaliku gaasiteenistuse ostetud maagaasi keskmist hinda koos 12% suuruse miinimummääruga selliste maagaasi maardlate puhul, mis olid kasutusele võetud enne 1. jaanuari 1998.
- 6 Kaevandamiseseaduse § 26/A lõikes 5 on sätestatud, et kui kaevandusettevõtja, kes tegutseb kaevandamisloa alusel, see tähendab avatud alal asuvates maardlates, ei ole asunud kaevandama viie aasta jooksul loa saamisest, võib ta ühe korra taotleda kaevandusametilt kõnealuse tähtaja pikendamist kuni viieks aastaks. Kaevandusameti nõusolekul määratakse kaevandustegevuse eest vastutava ministri ja kaevandusettevõtja vahelises lepingus pikendatud kasutusõigusega maardlate puhul kindlaks maavarade maht, mis on aluseks kaevandamistasu arvutamisel, ning tasumäär, mis peab olema kõrgem pikendamistaotluse ajal kohaldatavast määrast, ületamata seda määra rohkem kui 1,2 korda (edaspidi „pikendamistasu”). Kui pikendamistaotlus hõlmab rohkem kui kahte maardlat, kohaldatakse pikendamistasu määra kaevandusettevõtja kõigile maardlatele lepinguga, mille kestus on vähemalt viis aastat (edaspidi „suurendatud kaevandamistasu”). Kui pikendamistaotlus hõlmab rohkem kui viit maardlat, võidakse nõuda erakorralist tasu kuni 20% summast, mis kuulub tasumisele suurendatud kaevandamistasu alusel.

- 7 2007. aasta CXXXIII seadus kaevandamise kohta, millega muudetakse 1993. aasta XLVIII seadust (2007. évi CXXXIII. törvény a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény módosításáról, edaspidi „muudetud kaevandamiseseadus”), jõustus 8. jaanuaril 2008 ning sellega muudeti kaevandamistasu määra.
- 8 Muudetud kaevandamiseseaduse § 20 lõikes 3 on ette nähtud kaevandamistasu määr 30% nende maardlate kaevandamismahust, mis võeti kasutusele ajavahemikus 1. jaanuarist 1998 kuni 31. detsembrini 2007, kaevandamiseseaduse korra kohase matemaatilise valemi kohaldamine enne 1. jaanuari 1998 kasutusele võetud maagaasimaardlatele, mille puhul on tasu miinimummäär 30%, ning kaevandamistasu diferentseeritud määra kohaldamine nende maardlate puhul, mida hakati kasutama pärast 1. jaanuari 2008, lähtuvalt kaevandatava toornafta või maagaasi mahust, nimelt 12% suurune määr aastase toodangumahu puhul, mis maagaasi puhul ei ületa 300 miljonit m³ või toornafta puhul 50 kilotonni, 20% suurune määr toodangu puhul, mille maht on maagaasi puhul 300–500 miljonit m³ ning toornafta puhul 50–200 kilotonni, ning 30% suurune määr toodangu puhul, mis ületab maagaasi puhul 500 miljonit m³ ja toornafta puhul 200 kilotonni. Lõpuks suurendatakse kõigi maardlate puhul sõltumata nende kasutusele võtmise algusest kaevandamistasu 3% või 6%, kui Brenti toornafta hind on kõrgem kui vastavalt 80 või 90 USA dollarit (USD).
- 9 2008. aasta LXXXI seaduse maksude ja tasude määrade muutmise kohta (2008. évi LXXXI. törvény egyes adó- és járuléktörvények módosításáról) §-ga 235 on muudetud kaevandamiseseadust, alandades kaevandamistasu määra 12%-ni maardlate puhul, kus kaevandamistegevust alustati ajavahemikul 1. jaanuarist 1998 kuni 31. detsembrini 2007 (viimane kuupäev kaasa arvatud) ja kaevandamistasu minimaalset määra maagaasimaardlate puhul, kus kaevandamistegevust alustati enne 1. jaanuari 1998. Muudatus jõustus 23. jaanuaril 2009.

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

- 10 MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt. (edaspidi „MOL”) on Budapestis (Ungari) asuv äriühing, mille peamised tegevusalad on toornafta, maagaasi ja gaasiliste ainete geoloogiline luure ja tootmine, toornaftast valmistatud toodete vedu, ladustamine ja turustamine hulgi- ja jaemüüjatele, maagaasi vedu ning alkeenide ja polüolefiinide tootmine ja müük.
- 11 MOL palus 19. septembril 2005 pikendada oma kaevandamisõigusi 12 süsivesinike maardla suhtes, mis olid kaevandamisloa ese ja milles kaevandamisega ei olnud veel alustatud.
- 12 Kaevandustegevuse eest vastutav minister ja MOL allkirjastasid 22. detsembril 2005 kaevandamiseseaduse § 26/A lõike 5 alusel pikendamislepingu nende 12 süsivesinike maardla kohta (edaspidi „2005. aasta leping”), millega pikendati kõnealuses 12 maardlas kaevandamisega alustamise tähtaega viie aasta võrra ning määrati kindlaks MOL-i poolt riigile kõigi viie aasta eest makstav pikendamistasu järgmiselt: 12% × 1,050 esimese aasta eest ehk 12,600%; 12% × 1,038 teise aasta eest ehk 12,456%; 12% × 1,025 kolmanda aasta eest ehk 12,300%; ning 12% × 1,020 neljanda ja viienda aasta eest ehk 12,240%.
- 13 Tulenevalt 2005. aasta lepingu punktist 4 kohaldatakse suurendatud kaevandamistasu 15 aasta jooksul alates lepingu jõustumise kuupäevast MOL-i kõigile maardlatele, mida ta juba kasutab kaevandamisloa alusel, nimelt 44 süsivesinike maardlale, milles tootmine algas pärast 1. jaanuari 1993, ning 93 maagaasi maardlale, milles tootmine algas enne nimetatud kuupäeva. Pikendamise perioodi viienda aasta suurendatud kaevandamistasu määr kehtib kuni 15. aastani. Mis puudutab maagaasi maardlaid, siis nende puhul kasutatakse kõigi viie pikendamisaasta suurenduskoefitsienti kaevandamiseseaduse § 20 lõike 3 punktis b kindlaks määratud matemaatilises valemis, kusjuures viienda aasta suurenduskoefitsient kehtib kuni 15. aastani.

- 14 2005. aasta lepingu punktis 6 on ette nähtud erakorralise tasu maksmine summas 20 miljardit Ungari forintit (HUF).
- 15 Lepingu punktis 9 on ette nähtud, et pikendamistasu määr, suurendatud kaevandamistasu määr, arvutamise alus, protsendi suurus ning kõik nende tasude arvutamiseks kasutatavad tegurid määratakse 2005. aasta lepingu kogu kestuse jooksul kindlaks üksnes lepingu tingimustes ning lepingus ette nähtud määrad jäävad lepingu kogu kehtivuse ajal muutumatuks.
- 16 2005. aasta lepingu punkt 11 keelab pooltel lepingut ühepoolselt lõpetada, välja arvatud juhul, kui kolmas isik omandab MOL-i kapitalis üle 25% suuruse osaluse. Selle punkti kohaselt jõustub leping kaevandusameti resolutsiooni kehtima hakkamise kuupäevast. Nimetatud resolutsioon võeti vastu 23. detsembril 2005 ning see kinnitas tähtaja pikendamist, mis on antud 12 süsivesiniku maardla kasutamiseks, ning MOL-il lasuvaid makseid, mille suurus on ette nähtud 2005. aasta lepingus.
- 17 Komisjon tegi 14. novembril 2007 saadud kaebuse tulemusena 13. jaanuari 2009. aasta kirjaga Ungari ametiasutustele teatavaks oma otsuse algatada EÜ artikli 88 lõikes 2 ette nähtud menetlus seoses 2005. aasta lepinguga, mille alusel vabastati MOL kaevandamistasu suurendamisest, nagu see tulenes muudetud kaevandamisest. Komisjon leidis, et 2005. aasta leping ja muudetud kaevandamisest sätted on ühe ja sama meetme osad (edaspidi „vaidlustatud meede”), mille tulemusel anti MOL-ile põhjendamatu eelis, mistõttu see meede kujutas endast riigiabi EÜ artikli 87 lõikes 1 mõttes. Ungari esitas 9. aprillil 2009. aasta kirjaga oma märkused ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse kohta, väites et nimetatud meede ei kujuta endast riigiabi.
- 18 Pärast seda, kui oma märkused olid esitanud MOL ja Magyar Bányászati Szövetség (Ungari Mäetööstuse Liit), ning pärast seda, kui Ungari oli esitanud 21. septembril 2009 ja 12. jaanuaril 2010 komisjoni nõutud dokumendid, tegi viimane 9. juunil 2010 vaidlusaluse otsuse, mille kohaselt vaidlustatud meede kujutab endast ühisturuga kokkusobimatut riigiabi ELTL artikli 107 lõike 1 mõttes ning Ungari peab abi MOL-ilt tagasi nõudma.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

- 19 MOL palus Üldkohtu kantseleisse 8. oktoobril 2010 saabunud hagiavalduses esimese võimalusena vaidlusalune otsus tühistada ja teise võimalusena tühistada see osas, milles antakse korraldus asjaomased summad tagasi nõuda.
- 20 MOL põhjendas oma hagi kolme väitega, mille kohaselt on rikutud ELTL artikli 107 lõiget 1, ELTL artikli 108 lõiget 1 ja nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [ELTL] artikli [108] kohaldamiseks (EÜT L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 339), artikli 1 punkti b alapunkti v ning sama määruse artikli 14 lõiget 1.
- 21 Oma esimeses väites vaidlustas MOL kõnesoleva meetme riigiabiks kvalifitseerimise.
- 22 Üldkohus analüüsis eelkõige esimese väite teist osa, mille kohaselt ei ole vaidlustatud meede valikuline. Selle kohta märkis Üldkohus kõigepealt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 54, et ELTL artikli 107 lõike 1 kohaldamiseks on nõutav üksnes kindlaks teha, kas konkreetset õiguslikku raamistikku arvestades on riiklik meede selline, et soodustab „teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist” võrreldes teiste ettevõtjatega, kes on sarnases faktilises ja õiguslikus olukorras, arvestades asjassepuutuva meetme taotletavat eesmärki.
- 23 Seejärel märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 62, et vaidlustatud meede koosneb kahest osast: esiteks 2005. aasta leping, milles määratakse kindlaks kaevandamistasu määrad kõigile MOL-i maardlatele, mis on kasutusele võetud või mille kasutusele võtmist on pikendatud, kõigi 15 aasta jaoks

lepingu kehtivuse ajal, ning teiseks muudetud kaevandamiseseadus, millega suurendatakse kaevandamistasu määra kõigi süsivesinike maardlate puhul, millel on kaevandamisluba, ilma et see meede sisaldaks sätteid, mis puudutaksid maardlaid, mille suhtes on juba sõlmitud pikendamise leping.

- 24 Lõpuks, Üldkohus märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 63, et 2005. aasta lepingu kohaselt ette nähtud tasud, mida kohaldatakse nii juba kasutuses olevatele maardlatele kui ka kaevandamisloa pikendamise esemeks olevatele maardlatele, olid kõrgemad kui seadusest tulenevad tasud, mis kuulusid kohaldamisele kõnealuse lepingu sõlmimise hetkel, ning leidis, et nimetatud leping ei ole ERTL artikli 107 tähenduses riigiabi tunnustega.
- 25 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 64 ja 65 leidis Üldkohus muu hulgas, et kui riik sõlmib ettevõtjaga lepingu, mis ei ole ERTL artikli 107 tähenduses riigiabi tunnustega, siis ei saa asjaolu, et seejärel niisuguse lepingu välised tingimused muutuvad sel määral, et kõnealune ettevõtja on soodsamas seisundis kui need ettevõtjad, kes ei ole sarnast lepingut sõlminud, olla piisav, et lepingut ja selle väliste tingimuste hilisemat muutmist kogumis saaks pidada riigiabiks.
- 26 Küll aga leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 66, et olukord oleks teistsugune siis, kui sõlmitud lepingu tingimused oleks riik valikuliselt välja pakkunud ühele või mitmele ettevõtjale, kuid mitte niisuguste objektiivsete kriteeriumide alusel, mis tulenevad üldkehtivast õigusaktist ja on kohaldatavad kõikide ettevõtjate suhtes. Üldkohus täpsustas siiski, et asjaolust, et üks ettevõtja sõlmis sedaliiki lepingu, ei piisa selleks, et tuvastada lepingu valikulisus, kuna niisugune asjaolu võib olla tingitud kõikide muude ettevõtjate huvipuudusest.
- 27 Lõpetuseks meenutas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 67, et ERTL artikli 107 lõike 1 kohaldamisel võib osade kogumit käsitada riigiabina, tingimusel et need on – võttes eelkõige arvesse nende ajalist järjekorda, eesmärki ja ettevõtja olukorda sekkumise hetkel – niivõrd tihedalt omavahel seotud, et neid on võimatu üksteisest eraldada (vt selle kohta kohtuotsus *Bouygues ja Bouygues Télécom vs. komisjon jt ning komisjon vs. Prantsusmaa jt*, C-399/10 P ja C-401/10 P: EU:C:2013:175, punktid 103 ja 104).
- 28 Üldkohus järeldas eelnevast, et niisuguste osade kogumi nagu vaidlusaluses otsuses komisjoni viidatu võib kvalifitseerida riigiabiks, kui riik kaitseb ühte või mitut juba turul tegutsevat ettevõtjat, sõlmides nendega lepingu, milles nähakse nende puhul ette kogu lepingu kestuse jooksul tagatud tasumäär, millega riigil on seega tahe tegutseda väljaspool oma reguleerimispiirkonda, suurendades tasumäära nii, et teised – uued või turul juba tegutsevad – ettevõtjad on pandud halvemasse olukorda.
- 29 Eespool toodud kaalutluste põhjal analüüsis Üldkohus, kas komisjonil oli antud asjas õigus pidada vaidlustatud meetet valikuliseks.
- 30 Esiteks, vaidlustatud kohtuotsuse punktides 70–73 analüüsis Üldkohus 2005. aasta lepingut reguleerivat õiguslikku raamistikku. Ta märkis, et kaevandamiseseaduse § 26/A lõige 5, mis lubab taotleda oma kaevandamisõiguste pikendamist, ei näi olevat valikuline säte ning sellest sättest ei nähtu, et Ungari ametiasutused võivad keelduda alustamast läbirääkimisi sellise lepingu sõlmimiseks. Üldkohus leidis lisaks, et kuigi nimetatud säte näeb ette, et iga kaevandusettevõtja võib paluda pikendada oma kaevandamisõigusi, võib niisugune ettevõtja siiski otsustada mitte esitada pikendamistaotlust või otsustada mitte nõustuda Ungari ametiasutuste välja pakutud määraga, mistõttu pikendamise lepingut ei sõlmita.
- 31 Mis puudutab kaalutlusruumi, mille kaevandamiseseaduse § 26/A lõige 5 jätab Ungari ametiasutustele seoses pikendamise tasumääraga, mis vajaduse korral määrab kindlaks suurendatud kaevandamistasu määra, siis selle kohta märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 72, et niisugust kaalutlusruumi ei saa tingimata pidada selliseks, mis seab teatud ettevõtjad või teatud tootmisüksused

paremasse olukorda kui teised, ega seega pidada sõlmitud pikendamislepinguid valikuliseks, kuna kaalutlusruum võib olla põhjendatav erinevate teguritega, näiteks nende maardlate arv, mille kasutusõigust on pikendatud, ja nende eeldatav tähtsus võrreldes juba kasutuses olevate maardlatega.

- 32 Üldkohus leidis antud asja puhul, et kaevandamiseseaduse § 26/A lõikega 5 ette nähtud kaalutlusruum võimaldab haldusorganil tagada võrdne kohtlemine ettevõtjate vahel vastavalt sellele, kas viimased on sarnases või erinevas olukorras, kohandades oma ettepanekut tasude kohta iga esitatud pikendamistaotluse tunnustega, ning et see kaalutlusruum näib olevat hindamispädevuse väljendus, mida piiritlevad objektiivsed kriteeriumid, mis ei ole kõnealuste normidega loodud tasusüsteemile võõrad. Üldkohtu sõnul erineb kõne all olev kaalutlusruum laadilt juhtumitest, kus sellise kaalutlusruumi teostamine on seotud ettevõtjale eelise andmisega, kuna käesoleval juhul on selle kaalutlusruumi eesmärk kaaluda ettevõtjatele kehtestatud lisatasu, et võtta arvesse võrdse kohtlemise põhimõttest tulenevaid nõudeid.
- 33 Lisaks märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 73, et kaevandamiseseaduse § 26/A lõike 5 kohaselt määratakse pikendamise tasu määrad ning vajaduse korral suurendatud kaevandamistasu määr eranditult kindlaks pikendamise lepingus, nagu näeb ette kaevandamiseseaduse § 20 lõige 11.
- 34 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 74 leidis Üldkohus, et asjaolust, et nimetatud lepingu kehtivuse iga aasta kohta kokkulepitud määrad on läbirääkimiste tulemus, ei piisa selleks, et 2005. aasta leping tunnistada valikuliseks, ning et teisiti oleks see vaid juhul, kui Ungari ametiasutused oleksid kasutanud oma kaalutlusruumi läbirääkimistel, mis viisid selle lepinguni, MOL-ile soodsamal viisil, nõustudes objektiivse põhjusega madala tasumääraga, võttes arvesse tasu suurendamise eesmärki kaevandamisloa pikendamisel, ning vähem soodsamal viisil kõigi teiste ettevõtjate jaoks, kes püüdsid oma kaevandamisõigusi pikendada, või kui puudusid sellised ettevõtjad, siis konkreetsete tõendite esinemisel selle kohta, et MOL-i koheldi põhjendamatu soodsamalt.
- 35 Teiseks, Üldkohus analüüsis, kas komisjon on tõendanud 2005. aasta lepingu valikulisust, arvestades eelkõige tingimust, milles määratakse kindlaks suurendatud kaevandamistasu täpne määr kõigi 15 aasta jaoks lepingu kehtivuse ajal, ning tingimust, mille kohaselt jäävad sellisena kindlaksmääratud määrad muutumatuks.
- 36 Selles osas meenutas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 76 esmalt, et kaevandamiseseadus on koostatud üldsõnaliselt ettevõtjate osas, kes võivad tugineda selle seaduse § 26/A lõike 5 sätetele. Lisaks sedastas Üldkohus punktis 77, et vaidlusaluses otsuses piirdus komisjon tõdemusega, et MOL oli ainus ettevõtja, kes faktiliselt sõlmis pikendamise lepingu süsivesinike sektoris. Üldkohtu hinnangul saab seda asjaolu selgitada teiste ettevõtjate huvi puudumisega ja seega pikendamistaotluste puudumisega või sellega, et puudus pooltevaheline pikendamise tasumäärade kokkulepe. Üldkohus järeldas sellest, et kahel viimati nimetatud juhul ei saa nõustuda sellega, et 2005. aasta lepingu sõlmimine on valikuline, kuna kaevandamiseseaduses ette nähtud kriteeriumid pikendamise lepingu sõlmimiseks on objektiivsed ja kohaldatavad kõigi ettevõtjate suhtes, kes võivad olla pikendamisest huvitatud ja kes vastavad nendele kriteeriumidele.
- 37 Muu hulgas leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 78, et kui MOL ja Ungari määrasid kindlaks suurendatud kaevandamistasu määr kõigi 15 aasta jaoks 2005. aasta lepingu kehtivuse ajal ning leppisid kokku, et sel viisil kindlaksmääratud määr jääb muutumatuks, kohaldasid nad üksnes kaevandamiseseaduse § 20 lõike 11 ja § 26/A lõike 5 sätteid.
- 38 Seejärel rõhutas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 79, et 2005. aasta lepingu sätestatud määrasid kohaldatakse MOL-i kõigile neile maardlatele, mida kaevandamisloa alusel juba kasutatakse, nimelt 44 süsivesinike maardlale ning 93 maagaasi maardlale, samas kui pikendamine puudutab üksnes 12 muud maardlat, mida lepingu sõlmimise ajal ei kasutatud. Niisiis võib asjaolu, et suurendamise koefitsient jääb 1,2 ülempiirist madalamale, täpsemalt 1,02 ja 1,05 vahele, objektiivselt selgitada nende maardlate vähese tähtsusega, mida pikendamine puudutas, võrreldes maardlatega, mida 2005. aastal

juba kasutati. Seega, kuna komisjon kõnealust aspekti ei analüüsinud, leidis Üldkohus, et vaidlusalusest otsusest ei ilmne ühtegi viidet MOL-i põhjendamatult soodsamale kohtlemisele, mistõttu ei saa eeldada, et MOL-il oli õigus soodsamale kohtlemisele võrreldes kõigi teiste ettevõtjatega, kes võisid olla sarnases olukorras.

- 39 Lõpuks, Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 80, et kuigi komisjon märkis, et on küll teisi pikendamise lepinguid, mida on sõlminud tahkete maavarade sektori kaevandusettevõtted, ei küsinud ta Ungari ametiasutustelt sellekohast teavet ega võtnud neid vaidlusaluses otsuses arvesse, millest muu hulgas nähtub, et vaidlustatud meetme valikulisus tuleneb 2005. aasta lepingu valikulisusest, mitte aga kaevandatavate maavarade laadist, vastava kategooria maavarale kohaldatava tasu määrast ega asjaolust, et neid määrasid hiljem ei muudetud. Üldkohus järeldas sellest, et komisjon ei võtnud oma lähenemisviisi puhul arvesse kõiki asjaolusid, mis võimaldavad hinnata, kas 2005. aasta leping oli MOL-i suhtes valikuline, arvestades samuti kaevandamiseseaduse § 26/A lõike 5 alusel sõlmitud teiste pikendamise lepingutega tekitatud olukorda.
- 40 Eelnevaid kaalutlusi arvesse võttes leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 81, et 2005. aasta lepingu valikulisust ei saa pidada tõendatuks.
- 41 Lõpuks märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 82, et tasude suurendamine muudetud kaevandamiseseaduse alusel, mis jõustus alles 2008. aastal, leidis aset toornafta maailmahindade tõusu kontekstis. Ta järeldas, et kuna komisjon ei viidanud sellele, et 2005. aasta leping sõlmiti kaevandamistasude tõstmise ootuses, ei saa seda lepingut koostoimes viimati nimetatud muudetud seadusega kvalifitseerida riigiabiks ELTL artikli 107 tähenduses.
- 42 Üldkohus rahuldab seetõttu MOL-i hagi ja tühistas vaidlusaluse otsuse.

Apellatsioonkaebus

- 43 Komisjon esitas oma apellatsioonkaebuse põhjendamiseks ühe väite, mille kohaselt on rikutud õigusnormi, kuna Üldkohus on vääralt tõlgendanud ja kohaldanud ELTL artikli 107 lõikes 1 ette nähtud valikulisuse tingimust.
- 44 Väide koosneb neljast osast.

Sissejuhatavad märkused

- 45 Vastavalt ELTL artikli 107 lõikele 1 on juhul, kui aluslepingutes ei ole sätestatud teisiti, igasugune liikmesriigipoolne või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.
- 46 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses „riigiabiks” kvalifitseerimiseks tarvis, et oleks täidetud kõik selles sättes osutatud tingimused (vt kohtuotsus komisjon vs. Deutsche Post, C-399/08 P, EU:C:2010:481, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 47 Niisiis selleks, et riigisisese meetme saaks kvalifitseerida riigiabiks ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, peab esiteks olema tegemist riigi sekkumisega või abi andmisega riigi ressurssidest, teiseks peab see sekkumine kahjustama liikmesriikidevahelist kaubandust, kolmandaks peab see andma saajale valikulise eelise ja neljandaks peab see kahjustama või ähvardama kahjustada konkurentsi (vt kohtuotsus komisjon vs. Deutsche Post, C-399/08 P, EU:C:2010:481, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika).

48 Käesolevas kohtuasjas on kahtluse alla seatud üksnes viis, kuidas on tõlgendatud ja kohaldatud kolmandat tingimust, mille kohaselt peab kõnealune meede andma abisaajale valikulise eelise.

Ainsa väite esimene osa

Poolte argumendid

49 Komisjon heidab Üldkohtule ette seda, kuidas viimane analüüsis 2005. aasta lepingut reguleerivat õiguslikku raamistikku ja eelkõige kaalutlusruumi, mis on Ungari ametiasutustele jäetud esiteks otsustamiseks, kas sõlmida või mitte pikendamisleping, kui kaevandusettevõtja esitab vastava taotluse, ja teiseks küsimuses, missugune peaks olema niisuguses lepingus kindlaksmääratava tasu määr.

50 Komisjon väidab esiteks, et Ungari ametiasutustele pikendamislepingu sõlmimiseks jäetud kaalutlusruumi analüüs, mille Üldkohus viis läbi vaidlustatud kohtuotsuse punktides 70–74 ja 79–81, on õiguslikult väär.

51 Üldkohus nimelt ei tuvastanud, et Ungari ametiasutused on kohustatud sõlmima pikendamislepingu läbirääkimiste tulemusel, vaid märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 57, et Ungari seisukoha järgi „niisuguse pikendamise lepingu sõlmimine ei ole kohustuslik”, ning seejärel märkis punktis 77, et asjaolu, et MOL on ainus süsivesinike tootja, kes on sõlminud pikendamislepingu, võib seletada pikendamise tasumäärasid puudutava lepingu puudumist poolte vahel.

52 Seega tuleneb vaidlustatud kohtuotsusest, et kaevandamiseseadus jätab Ungari ametiasutustele kaalutlusruumi, mis võimaldab viimastel teha otsus pikendamislepingu sõlmimise poolt või vastu, mille suhtes ei kehti objektiivsed kriteeriumid ning mis on seetõttu valikuline. Komisjon leiab muu hulgas, et asjaolu, et kaevandusettevõtjatel on võimalik valida, kas paluda pikendamist või mitte – nagu märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 71 –, ei ole selles osas asjassepuutuv.

53 Järelikult tuleb uuesti üle vaadata vaidlustatud kohtuotsuse punktis 83 tehtud Üldkohtu järeldus, mille kohaselt ei ole vaidlustatud meetme valikulisus tõendatud.

54 Selline järeldus on vastuolus Euroopa Kohtu praktikaga, eelkõige kohtuotsustega *Prantsusmaa vs. komisjon* (C-241/94, EU:C:1996:353, punktid 23 ja 24), milles Euroopa Kohus tuvastas, et kõnealune süsteem võis oma eesmärgi ja ülesehituse tõttu seada teatavad ettevõtjad soodsamasse olukorda kui teised, kuna pädeval ametiasutusel oli kaalutlusruum, mis võimaldas tal kohandada oma rahalist abi vastavalt erinevatele kaalutlustele, milleks olid näiteks abisaajate valik, abi suurus ja selle andmise tingimused. Lisaks eirab see ka kohtuotsust P (C-6/12, EU:C:2013:525, punkt 27), milles Euroopa Kohus leidis, et kui siseriiklikud õigusnormid annavad riigi ametiasutustele kaalutlusõiguse asjaomase meetme kohaldamise üksikasjalike eeskirjade osas, siis ei ole nende ametiasutuste otsused valikulised vaid siis, kui kaalutlusõigus on piiratud objektiivsete kriteeriumidega, mis ei ole seotud kõnesolevate õigusnormidega kehtestatud süstemiga.

55 Teiseks, komisjon väidab, et Üldkohtu analüüs on väär ka seetõttu, et jätab arvestamata Ungari ametiasutustele antud kaalutlusruumi küsimuses, missugune peaks olema pikendamislepingus kindlaks määratav kaevandamistasu tase. Just see võib muuta 2005. aasta lepingu valikuliseks.

56 Komisjoni hinnangul ei ole vaidlustatud kohtuotsuse punktis 72 toodud Üldkohtu põhjendused, mille kohaselt võib nimetatud kaalutlusõigus lubada haldusorganil säilitada ettevõtjate võrdne kohtlemine, esitatud siseriiklikus õiguslikus raamistikus kui faktorid, mis määravad kindlaks ulatuse, milles kaevandamistasu tuleb suurendada, ja kujutavad seega pelgalt oletusi. Järelikult on Üldkohus eiranud Euroopa Kohtu praktikat, eelkõige kohtuotsuseid *Prantsusmaa vs. komisjon* (C-241/94, EU:C:1996:353), *Ecotrade* (C-200/97, EU:C:1998:579), *Piaggio* (C-295/97, EU:C:1999:313), *DM*

Transport (C-256/97, EU:C:1999:332), P (C-6/12, EU:C:2013:525), Ministerio de Defensa ja Navantia (C-522/13, EU:C:2014:2262) ning British Telecommunications vs. komisjon (C-620/13 P, EU:C:2014:2309).

- 57 Lisaks väidab komisjon, et erinevalt sellest, mida Üldkohus märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 72, ei välista 2005. aasta lepingu valikulisust asjaolu, et see leping tõi MOL-ile selle sõlmimise ajal kaasa kohustuse.
- 58 MOL vaidleb komisjoni väitele vastu, märkides esiteks, et vaidlustatud kohtuotsusest ei nähtu, nagu jätaks kaevandamiseseaduse § 26/A lõige 5 Ungari ametiasutustele kaalutlusruumi pikendamislepingu sõlmimiseks, ning teiseks, et kohtupraktika, millele komisjon tugineb, ei ole käesoleval juhul asjassepuutuv.

Euroopa Kohtu hinnang

- 59 Esmalt tasub meenutada – nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 47 –, et ETLT artikli 107 lõikest 1 tulenevat valikulisuse nõuet tuleb selgelt eristada majandusliku eelise samaaegsest tuvastamisest selles mõttes, et kui komisjon on tuvastanud asjaomasest meetmest otseselt või kaudselt tuleneva eelise olemasolu laiemas tähenduses, peab ta veel tõendama, et see eelis on suunatud konkreetselt ühele või mitmele ettevõtjale. Eelkõige tuleb komisjonil näidata, et meede põhjustab selliste ettevõtjate erinevat kohtlemist, kes on taotletava eesmärgi seisukohast sarnases olukorras. Selleks peab eelis olema antud valikuliselt ning võimaldama asetada teatavad ettevõtjad soodsamasse olukorda kui teised.
- 60 Tuleb siiski märkida, et valikulisuse nõue erineb olenevalt sellest, kas asjaomane meede kujutab endast üldist abikava või individuaalset abi. Viimati nimetatud juhul võimaldab majandusliku eelise tuvastamine põhimõtteliselt eeldada, et see on valikuline. Seevastu üldise abikava analüüsimisel tuleb kindlaks teha, kas asjaomane meede, mis annab küll üldise ulatusega eelise, teeb seda ainult teatavate ettevõtjate või teatavate tegevussektorite huvides.
- 61 Eelnevast nähtub, et käesolevas asjas vaidlustatud meetme valikulisuse tõendamisel hõlmab asjakohane võrdluskriteerium selle kontrollimist, kas kaevandamisõiguste pikendamise lepingu sõlmimise ja selle tingimuste kindlaksmääramise menetlus, mis on sätestatud kaevandamiseseaduse § 26/A lõikes 5, teeb vahet ettevõtjatel, kes on asjassepuutuva meetmega taotletavat eesmärki arvestades sarnases faktilises ja õiguslikus olukorras, ilma et vahetegemine oleks põhjendatav kõnealuse süsteemi laadi ja ülesehitusega.
- 62 Eelnevatest kaalutlustest tuleneb, et käesolevat kohtuasja tuleb selgelt eristada nende kohtuotsuste aluseks olnud asjadest, millele komisjon viitas oma väite põhjendamiseks ja mida on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktides 54 ja 56 ning millele viidates soovis komisjon Üldkohtule heita ette seda, kuidas ta analüüsis 2005. aasta lepingut reguleerivat õiguslikku raamistikku.
- 63 Nimetatud kohtuasjad käsitlevad nimelt siseriikliku õiguse sätteid, mis näevad ette maksudest või muudest lõivudest vabastamise (kohtuotsused Prantsusmaa vs. komisjon, C-241/94, EU:C:1996:353; Piaggio, C-295/97, EU:C:1999:313; DM Transport, C-256/97, EU:C:1999:332, P; C-6/12, EU:C:2013:525; Ministerio de Defensa ja Navantia, C-522/13, EU:C:2014:2262, ning British Telecommunications vs. komisjon, C-620/13 P, EU:C:2014:2309) või erandeid maksejõuetuse valdkonnas (kohtuotsus Ecotrade, C-200/97, EU:C:1998:579).
- 64 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 86 märkis, on oluline erinevus esiteks määratluse poolest eelise andvate üldiste vabastus- ja soodustuskordade valikulisuse analüüsimisel ja niisuguste siseriiklike fakultatiivsete õigusnormide valikulisuse analüüsimisel, milles on nähtud ette lisatasude kehtestamine. Kui siseriiklikud ametiasutused kehtestavad niisuguseid tasusid eesmärgiga säilitada ettevõtjate võrdne

kohtlemine, ei tõenda vastava korra valikulisust ainuüksi see, et siseriiklikel ametiasutustel on seadusega kindlaks määratud teatav – ja mitte piiramatu, nagu märkis komisjon oma apellatsioonkaebuses – kaalutusõigus.

- 65 Seega tuleb tõdeda esiteks, et Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 72 õigesti, et käesolevas asjas kõnealuse kaalutusruumi eesmärk on kaaluda ettevõtjatele kehtestatud lisatasu, et võtta arvesse võrdse kohtlemise põhimõttest tulenevaid nõudeid, mistõttu erineb see laadilt juhtumitest, kus sellise kaalutusruumi teostamine on seotud konkreetsele ettevõtjale eelise andmisega.
- 66 Teiseks, Üldkohtule ei saa põhjendatult ette heita, et ta rikkus õigusnormi, kui ta leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 74, et asjaolust, et nimetatud lepingu kehtivuse iga aasta kohta kokkulepitud määrad on läbirääkimiste tulemus, ei piisa selleks, et leping tunnistada valikuliseks, ning et teisiti oleks see olnud vaid siis, kui Ungari ametiasutused oleksid kasutanud oma kaalutusruumi MOL-ile soodsamal viisil, nõustudes objektiivse põhjusega madalama tasumääraga, võttes kaevandamisloa pikendamisel arvesse tasu suurendamise eesmärki, ning vähem soodsal viisil kõigi teiste ettevõtjate jaoks, kes püüdsid oma kaevandamisõigusi pikendada, või kui puudusid sellised ettevõtjad, siis konkreetsete tõendite esinemisel selle kohta, et MOL-i koheldi põhjendamatult soodsamalt.
- 67 Selleks et teha kindlaks, kas komisjon on tõendanud 2005. aasta lepingu valikulisust, analüüsis Üldkohus esmalt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 79 lepinguga sätestatud määrasid ning tuvastas, et vaidlusalusest otsusest ei ilmne ühtegi viidet MOL-i põhjendamatule sooduskohtlemisele ning et järelikult ei saa eeldada, et MOL-il oli õigus soodsamale kohtlemisele võrreldes kõigi teiste ettevõtjatega, kes võisid temaga olla sarnases olukorras vaidlustatud kohtuotsuse punktis 54 viidatud kohtupraktika tähenduses.
- 68 Teiseks tuvastas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 80, et kuigi komisjon viitas teistele pikendamislepingutele tahkete maavarade sektoris, ei võtnud ta neid arvesse ning seetõttu ei arvestanud ta kõiki asjaolusid, mille abil oleks tal olnud võimalik hinnata, kas 2005. aasta leping oli MOL-i suhtes valikuline, arvestades olukorda, mis loodi teiste kaevandamisõiguste pikendamise lepingutega, mis olid samuti sõlmitud kaevandamiseseaduse § 26/A lõike 5 alusel.
- 69 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 70–74 ja 79–80 välja toodud analüüsi kohaselt oli Üldkohtul õigus sama otsuse punktis 81 järeldada, et võttes esiteks arvesse, et pikendamislepingute sõlmimist reguleeriv õiguslik raamistik ei ole valikuline ja esinevad kaalutlused, millega on põhjendatud kaalutusruumi andmine, ning teiseks, et puuduvad igasugused viited sellele, et nimetatud ametiasutused oleksid MOL-i kohelnud soodsamalt kui kõiki teisi ettevõtjaid, kes on sarnases olukorras, ei saa 2005. aasta lepingu valikulisust lugeda tõendatuks.
- 70 Eelnevaid kaalutlusi arvesse võttes tuleb sedastada, et Üldkohus ei ole vaidlustatud kohtuotsuse punktides 70–74 ja 79–81 2005. aasta lepingu sõlmimist reguleerivat õiguslikku raamistikku analüüsides rikkunud ühtki õigusnormi.
- 71 Seetõttu tuleb väite esimene osa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Ainsa väite teine osa

Poolte argumentid

- 72 Komisjon väidab, et kuna Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 76–78, et objektiivsete kriteeriumide olemasolu välistab igal juhul valikulisuse, siis on ta eiranud Euroopa Kohtu praktikat, mille kohaselt objektiivsete kriteeriumide aluseks võtmine selleks, et määrata kindlaks, kas teavad

ettevõtjad kuuluvad siseriikliku meetme kohaldamisalasse, ei vii tingimata järelduseni, et valikulisus puudus (vt selle kohta kohtuotsused Hispaania vs. komisjon, C-409/00, EU:C:2003:92, punkt 49 ning GEMO, C-126/01, EU:C:2003:622, punktid 35 ja 39).

- 73 Seega tuleb uuesti läbi vaadata vaidlustatud kohtuotsuse punktid 76–78 ning sama kohtuotsuse punktides 81–83 Üldkohtu tehtud järeldus, et 2005. aasta lepingu ja vaidlustatud meetme valikulisust ei saa pidada tõendatuks.
- 74 MOL väidab, et komisjon tugineb oma argumentides vaidlustatud kohtuotsuse väärale tõlgendusele ning tema viidatud kohtupraktika ei ole antud juhul asjakohane.

Euroopa Kohtu hinnang

- 75 Tuleb märkida, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 76–78 analüüsis Üldkohus kaevandamisõiguste pikendamise lepingute – sealhulgas 2005. aasta leping – sõlmimist reguleerivat õiguslikku raamistikku, mis tuleneb kaevandamiseseaduse § 26/A lõikest 5.
- 76 Selleks analüüsis Üldkohus, kas kaevandamistasu määra kindlaksmääramine vastas objektiivsetele kriteeriumidele, mida kohaldati kõigi ettevõtjate suhtes, kes võisid olla pikendamisest huvitatud. Üldkohus meenutas kõigepealt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 76, et kaevandamiseseadus on koostatud üldsõnaliselt ettevõtjate osas, kellel on õigus kaevandamisõigusi pikendada. Seejärel märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 77, et asjaolu, et MOL oli ainus ettevõtja, kes faktiliselt sõlmis pikendamise lepingu süsivesinike sektoris, ei viita tingimata valikulisusele, kuna sellise lepingu sõlmimise kriteeriumid on objektiivsed ja kohaldatavad kõigi ettevõtjate suhtes, kes võivad olla pikendamisest huvitatud, ning et teiste seda liiki lepingute puudumine võib tuleneda ettevõtjate endi otsusest mitte taotleda kaevandamisõiguste pikendamist. Lõpuks märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 78, et lepingu kehtivuse ajaks kokku lepitud suurendatud kaevandamistasud tulenevad lihtsalt kaevandamiseseaduse kohaldamisest.
- 77 Nendest väidetest tuleneb, et heites Üldkohtule ette seda, et viimase hinnangul välistab objektiivsete kriteeriumide olemasolu igal juhul igasuguse valikulisuse, mistõttu on Üldkohus eiranud kohtupraktikat, mille kohaselt ei saa abikava valikulisust välistada ainuüksi sel põhjusel, et abisaajad valitakse välja objektiivsete kriteeriumide põhjal (kohtuotsused Hispaania vs. komisjon, C-409/00, EU:C:2003:92, punkt 49, ning GEMO, C-126/01, EU:C:2003:622, punktid 35 ja 39), on komisjon vaidlustatud kohtuotsust tõlgendanud väärtalt.
- 78 Igal juhul tuleb sarnaselt MOL-iga märkida, et eespool nimetatud kohtuotsuste aluseks olnud asjades käsitles Euroopa Kohus küsimust, kas riikliku abikava alusel abisaajad olid välja valitud objektiivsete kriteeriumide põhjal. Kohtuotsuses GEMO (C-126/01, EU:C:2003:622) leidis Euroopa Kohus, et hoolimata sellest, et siseriiklikus seaduses sätestatud kava raames määrati abisaajad kindlaks objektiivsete ja pealtnäha üldiste kriteeriumide põhjal, avaldus selle seaduse mõju peamiselt loomakasvatavate ja tapamajade kasuks.
- 79 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 91 märkis, ei ole see küsimus käesolevas asjas arutusel, mistõttu ei ole ka nendest kohtuotsustest tulenev praktika käesoleval juhul asjakohane.
- 80 Seega tuleb ainsa väite teine osa põhjendamatusse tõttu tagasi lükata.

Ainsa väite kolmas ja neljas osa

- 81 Kuna väite kolmanda ja neljanda osa põhjendamiseks esitatud argumendid on omavahel tihedalt seotud, tuleb neid analüüsida koos.

Poolte argumendid

- 82 Komisjoni hinnangul on Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 64 ja 65 vääralt leidnud, et valikulise eelise olemasolu ei saa järeldada ainuüksi asjaolust, et ettevõtja on teiste ettevõtjatega võrreldes soodsamas olukorras, sest käesoleval juhul piirdus asjaomane liikmesriik sellega, et kasutas turu arenemise tõttu põhjendatult oma reguleerimispädevust.
- 83 Seetõttu on Üldkohus eiranud kohtupraktikat, mille kohaselt ei ole ELTL artikli 107 lõike 1 kohaldamisel oluline, kas oletatava abi saaja olukord ajaga paranes või halvenes (kohtuotsused *Kreeka vs. komisjon*, 57/86, EU:C:1988:284, punkt 10, ning *Adria-Wien Pipeline ja Wieterdorfer & Peggauer Zementwerke*, C-143/99, EU:C:2001:598, punkt 41).
- 84 Komisjoni arvates loeb vaid see, et pärast 8. jaanuari 2008 oli MOL süsivesinike maardlate suhtes kohaldatava tasu taseme osas ainus soodsamas olukorras ettevõtja.
- 85 Lisaks, komisjon märgib esiteks, et kuna käesoleval juhul oli tegemist seadusemuudatusega, mille üle võis riik omal äranägemisel otsustada, võimaldab Üldkohtu lähenemisviis liikmesriikidel väita, et nende kasutatavate meetodite tõttu ei ole meetmed valikulised. Teiseks, vaidlustatud kohtuotsuse punktides 67 ja 82 seostas Üldkohus vääralt 2005. aasta lepingu ja seega ka vaidlusaluse meetme valikulisuse hindamise asjaomase liikmesriigi kavatsusega kaitsta 2005. aasta lepingu sõlmimise ajal ühte või mitut ettevõtjat uue tasukorra kohaldamise eest, mis kehtestati käesoleval juhul muudetud kaevandamiseseadusega.
- 86 Üldkohus on väidetavalt eiranud ka Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikat, mille kohaselt ELTL artikli 107 lõige 1 määratleb riigipoolseid sekkumisi nende mõju põhjal ja seega sõltumata tehnikast, mida liikmesriigid kasutavad nende sekkumiste rakendamiseks (vt eelkõige kohtuotsused *Belgia vs. komisjon*, C-56/93, EU:C:1996:64, punkt 79; *Belgia vs. komisjon*, C-75/97, EU:1999:311, punkt 25; *British Aggregates vs. komisjon*, C-487/06 P, EU:C:2008:757, punkt 89, ning komisjon ja Hispaania vs. Government of Gibraltar ja Ühendkuningriik, C-106/09 P ja C-107/09 P, EU:C:2011:732, punktid 91, 92 ja 98).
- 87 MOL leiab, et väite kolmas ja neljas osa tuleb tagasi lükata, kuna erinevalt komisjoni väidetust ei puuduta vaidlustatud kohtuotsuse punktid 64, 65, 67 ja 82 valikulisust.

Euroopa Kohtu hinnang

- 88 Tuleb märkida, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 62 ja 63 meenutas Üldkohus, et vaidlustatud meetme moodustavad kaks elementi: nimelt 2005. aasta leping ja muudetud kaevandamiseseadus, ning leidis, et sellel lepingul ei ole riigiabi tunnuseid ELTL artikli 107 tähenduses.
- 89 Selles kontekstis leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 64, et kui riik sõlmib ettevõtjaga lepingu, mis ei ole ELTL artikli 107 tähenduses riigiabi tunnustega, siis ei saa asjaolu, et seejärel niisuguse lepingu välised tingimused muutuvad sel määral, et kõnealune ettevõtja on soodsamas seisundis kui need ettevõtjad, kes ei ole sarnast lepingut sõlminud, olla piisav, et lepingut ja selle väliste tingimuste hilisemat muutmist kogumis saaks pidada riigiabiks.
- 90 Lõpuks, Üldkohus rõhutas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 65, et vastasel korral saaks mis tahes lepingu, mille ettevõtja sõlmib riigiga ning mis ei ole ELTL artikli 107 tähenduses riigiabi tunnustega, alati kahtluse alla seada, kui turuolukord, milles tegutseb lepingu pooleks olev ettevõtja, areneb nii, et annab ettevõtjale eelise, nagu on välja toodud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 64, või kui riik pärast turu muutumist teostab oma reguleerivat pädevust objektiivselt põhjendatult, järgides samas sellisest lepingust tulenevaid õigusi ja kohustusi.

- 91 Lõpuks, vaidlustatud kohtuotsuse punktis 66 leidis Üldkohus, et niisuguste osade kogumi, nagu komisjon vaidlusaluses otsuses välja tõi, saab kvalifitseerida riigiabiks, kui sõlmitud lepingu tingimused pakkus riik valikuliselt välja ühele või mitmele ettevõtjale, kuid mitte niisuguste objektiivsete kriteeriumide alusel, mis tulenevad üldkehtivast õigusaktist ja on kohaldatavad kõikide ettevõtjate suhtes. Üldkohus täpsustas selles osas, et asjaolust, et üks ettevõtja sõlmis sellist liiki lepingu, ei piisa selleks, et tuvastada lepingu valikulisus, kuna niisugune asjaolu võib olla tingitud kõikide muude ettevõtjate poolse huvi puudusest.
- 92 Lisaks meenutas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 67 Euroopa Kohtu praktikat, mille kohaselt ELTL artikli 107 lõike 1 kohaldamisel võib üks abimeede koosneda kombineeritud osadest, tingimisel et need on – võttes eelkõige arvesse nende ajalist järjekorda, eesmärki ja ettevõtja olukorda nende toimumise hetkel – niivõrd tihedalt omavahel seotud, et neid on võimatu üksteisest eraldada (kohtuotsus *Bouygues ja Bouygues Télécom vs. komisjon jt ning komisjon vs. Prantsusmaa jt*, C-399/10 P ja C-401/10 P; EU:C:2013:175, punktid 103 ja 104 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 93 Üldkohus märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 67, et niisuguste osade kogumi nagu vaidlusaluses otsuses komisjoni viidatu saab kvalifitseerida riigiabiks, kui riik kaitseb ühte või mitut juba turul tegutsevat ettevõtjat, sõlmides nendega lepingu, milles nähakse nende puhul ette kogu lepingu kestuse jooksul tagatud tasumäär, millega riigil on seega tahe tegutseda väljaspool oma reguleerimispädevust, suurendades tasumäära nii, et teised turul tegutsevad ettevõtjad on pandud halvemasse olukorda, sõltumata sellest, kas tegemist on lepingu sõlmimise hetkel juba olemasolevate või uute ettevõtjatega.
- 94 Nende kaalutluste alusel leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 68, et tuleb analüüsida, kas komisjon sai käesoleval juhul õigesti järeldada, et vaidlustatud meede on valikuline.
- 95 Eelnevast tuleneb, nagu väidab ka MOL, et vaidlustatud kohtuotsuse punktid 64–67 iseenesest ei puuduta 2005. aasta lepingu valikulisust, vaid kujutavad endast sissejuhatavaid selgitusi, mille eesmärk on luua asjakohane raamistik, millega seoses Üldkohus analüüsis, kas komisjon leidis õigesti, et vaidlustatud meede oli valikuline.
- 96 Nagu kohtujurist ettepaneku punktides 107 ja 114 märkis, soovis Üldkohus sissejuhatavate selgitustega tegelikult käsitleda 2005. aasta lepingu ja muudetud kaevandamiseaduse vaheliste seoste küsimust, mida komisjon vaidlusaluses otsuses konkreetselt ei puudutanud, ja eelkõige rõhutada asjaolu, et kuna nende kahe osa vahel puudus ajaline ja/või funktsionaalne seos, ei saanud neid tõlgendada nii, et need moodustavad ühe ja sama abimeetme.
- 97 Üldkohus kohaldas sissejuhatavate selgitustega üksnes Euroopa Kohtu rakendatud praktikat kohtuotsuses *Bouygues ja Bouygues Télécom vs. komisjon jt ja komisjon vs. Prantsusmaa jt* (C-399/10 P ja C-401/10 P, EU:C:2013:175), millele Üldkohus ka sõnaselgelt viitas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 67 ja mille kohaselt ei saa välistada, et riigi järjestikuseid meetmeid tuleb ELTL artikli 107 lõike 1 kohaldamisel käsitada ühe sekkumisena, kuna riiklikud sekkumised esinevad erinevas vormis ja neid tuleb analüüsida nende mõju põhjal. Selline võib olukord olla eelkõige siis, kui järjestikused sekkumised on eelkõige nende ajalist järjekorda, eesmärki ja ettevõtja olukorda nende sekkumiste hetkel arvestades niivõrd tihedalt omavahel seotud, et neid on võimatu eraldada.
- 98 Samamoodi märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 82 esiteks, et tasude suurendamine, mis jõustus 2008. aastal, leidis aset maailmahindade tõusu kontekstis, ning teiseks, et komisjon ei viidanud sellele, et 2005. aasta leping sõlmiti kaevandamistasude tõstmise ootuses, ning järeldas sellest, et seda lepingut koostoides viimati nimetatud seadusega ei saa kvalifitseerida riigiabiks ELTL artikli 107 tähenduses.
- 99 Järelikult ei ole Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 64–67 ja 82 toodud põhjendustes rikkunud ühtki õigusnormi.

- 100 Lisaks tuleb märkida, et komisjoni väitega, mille kohaselt loeb see, et MOL oli pärast 8. jaanuari 2008 ainus soodustatud ettevõtja, ei saa nõustuda. On selge – nagu nähtub ka vaidlustatud kohtuotsuse punktist 46 –, et antud juhul arutasid küsimust, kas vaidlustatud meede on valikuline või mitte, pooled üksnes 2005. aasta lepingust, mitte muudetud kaevandamisest lähtudes.
- 101 Eelnevaid kaalutlusi arvesse võttes tuleb ainsa väite kolmas ja neljas osa põhjendamata tõttu tagasi lükata.
- 102 Kuna ükski komisjoni ainsa väite põhjendamiseks esitatud argumendist ei leidnud kinnitust, tuleb see väide tervikuna tagasi lükata.

Kohtukulud

- 103 Vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida selle kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna MOL on komisjonilt kohtukulude hüvitamist nõudnud ning viimane on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb apellatsioonimenetlusega seotud kohtukulud mõista välja komisjonilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

- 1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.**
- 2. Mõista kohtukulud välja Euroopa Komisjonilt.**

Allkirjad